

Пацев І.С., аспірант
Барабаш О.В., д.т.н., професор
Національного транспортного університету,
Пацева І.Г., д.т.н., професор
Державний університет «Житомирська політехніка»

Гуманітарне розмінування лісових екосистем Житомирщини

Гуманітарне розмінування – це один з основних компонентів протимінної діяльності. У широкому розумінні воно включає дослідження, картографування та маркування мінних полів, а також фактичне розмінування землі з подальшим екологічним дослідженням. Наразі загальна площа лісів, що постраждали від війни, становить близько 3 мільйонів гектарів, що відповідає майже 30% від загальної площі лісів України. Ситуація з 2,2 мільйонами гектарів лісів, забруднених вибухонебезпечними предметами, залишається невирішеною. Таким чином, протимінна діяльність наразі є одним з найважливіших елементів ведення лісового господарства на територіях, забруднених вибухонебезпечними предметами. Першочергове розмінування насаджень, забруднених вибухонебезпечними предметами, необхідне для забезпечення безперебійної роботи лісової галузі.

З початку повномасштабного вторгнення було розмінувано 40 000 га лісів, що належать державному підприємству "Український ліс". Хоча темпи очищення лісів виглядають відносно швидкими, розмінування переважно відбувалося в Київській та Житомирській областях, де колони окупаційних військ проходили "транзитом", без тривалих боїв і без чітких ліній зв'язку. Минулого року за допомогою працівників лісового господарства вдалося розмежувати безпечні та небезпечні ділянки та відновити нормальну роботу лісгосподарських підприємств.

Однак 171 000 га лісів, що належать державному підприємству "Ліс України", залишаються в зоні ризику. Пожежі, які зазвичай локалізуються протягом декількох годин, можуть перетворитися на надзвичайну ситуацію на цих територіях.

Деякі з найбільш замінованих територій вже потребують кропіткої роботи саперних бригад. Зокрема, 88 000 га в Київській і Житомирській областях, 29 000 га в Харківській області та 34 000 га на півдні.

Якщо додати до цього списку звільнені від окупації райони, де ще не відновилося лісове господарство (переважно в Харківській області), а також державні ліси на окупованих територіях, то замість 171 000 гектарів до розмінування планується залучити понад 650 000 гектарів. Єдиний реальний шлях вперед - це створення та оснащення піротехнічних підрозділів найсучаснішим обладнанням та навчання молоді. Тоді процес розмінування можна було б розділити на етапи, щоб захистити ліси від пожеж і лише потім відновити контроль. На сьогоднішній день не існує жодного нормативно-правового акту, який би всебічно розглядав питання управління довкіллям під час операцій з гуманітарним розмінуванням. Хоча екологічні міркування згадуються в деяких стандартах, ці приклади є короткими. Створення більш комплексного стандарту, забезпечило б міжнародно-правову легітимізацію, іноді необхідну для сприяння змінам і збереженні довкілля.

Список використаних джерел

1. Пацева І. Г. , Барабаш О. В. , Мельник-Шамрай В. В. , Шамрай В. І. , Пацев І. С. Аналіз сучасного стану лісових ресурсів у контексті сталого розвитку. Збірника наукових праць Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. 2023. № 4 (493) . С. 205-211
2. Пацева І.Г., Кагукіна А.М., Луньова О.В. Тенденції зміни клімату Житомирщини. Екологічні науки. 2023. Вип. 6(51). С. 156-159.
3. Хрутьба Ю.С., Пацева І.Г., Хрутьба О.В. Розробка наукових методів дослідження комплексної оцінки використання інформаційних технологій для управління взаємодіями в екопроектах. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. : Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 6(51). С.211-216
4. Пацева І., Барабаш О., Мельник-Шамрай В., Пацев І. Екологічна оцінка впливу пожеж у природних екосистемах на стан екологічної безпеки Житомирської області. Проблеми хімії та сталого розвитку. 2023. № 3. С. 59-65.
5. Демчук Л.І., Пацева І.Г. Організація моніторингу та прогнозування кризових ситуацій. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Серія «Екологія». 2023. Вип. 29. С.57-63
6. Пацев І.С., Барабаш О.В., Пацева І.Г. ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ НА ЛІСОВІ ЕКОСИСТЕМИ ЖИТОМИРЩИНИ. Екологічні науки. 2023. Вип. 5 (50). С. 114–118.
7. Пацева І. Г. , Барабаш О. В. , Мельник-Шамрай В. В. , Шамрай В. І. , Пацев І. С. Аналіз сучасного стану лісових ресурсів у контексті сталого розвитку. Збірника наукових праць Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. 2023. № 4 (493) . С. 205-211.